

Αθήνα, 13/09/2021

Προς: Γραφείο Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Κ. Σκρέκα

Κοινοποίηση: Γραφείο Κοινοβουλευτικού Ελέγχου ΥΠΕΝ
vouli1@prv.ypeka.gr, vouli2@prv.ypeka.gr

Θέμα: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 8708/03.09.2021 Αναφορά Βουλευτών με θέμα «Υπέρογκες αυξήσεις στα τιμολόγια της ΔΕΗ» (αρ. πρωτ. ΥΠΕΝ ΥΠΣΥΝ/82710/3133/03.09.2021, ΡΑΕ Ι-309223/07.09.2021)

Κωδικός: Ο-89585

Σελίδες: 9

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Σε απάντηση της εν θέματι Ερώτησης Βουλής, σας ενημερώνουμε για τα ακόλουθα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Αρχής. Εξαρχής επισημαίνεται ότι η προκείμενη συμβολή της ΡΑΕ επικεντρώνεται στα θέματα αρμοδιότητάς της και δεν εκτείνεται σε σχολιασμό ζητημάτων κυβερνητικού σχεδιασμού.

Τα τιμολόγια προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας περιέχουν **(α)** τις Ρυθμιζόμενες Χρεώσεις, που επιβάλλονται δια νόμου, για την εξυπηρέτηση δημοσίου συμφέροντος (ΥΚΩ, ΕΤΜΕΑΡ-τέλος ΑΠΕ, Χρεώσεις Χρήσης Συστήματος/ΧΧΣ υπέρ ΑΔΜΗΕ, Χρεώσεις Χρήσης Δικτύου/ΧΧΔ υπέρ ΔΕΔΔΗΕ) και **(β)** την ανταγωνιστικού χαρακτήρα «Χρέωση Προμήθειας», ήτοι την τιμολόγηση από τον Προμηθευτή στον Πελάτη του κόστους παροχής ηλεκτρικής ενέργειας.

(α) Επί των Ρυθμιζόμενων Χρεώσεων, οι οποίες συνιστούν το 60% του μέσου κόστους του λογαριασμού κατανάλωσης του μέσου καταναλωτή.

Η ΡΑΕ, έχοντας υπόψη την ανωτέρω συνθήκη, καταβάλλει συνεχή προσπάθεια για τη διερεύνηση του ύψους των Ρυθμιζόμενων Χρεώσεων ΧΧΣ, ΧΧΔ και ΥΚΩ κατά τρόπο ώστε «να αντικατοπτρίζουν το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών» (άρθρα 15 και 140 ν. 4001/2011). Για το λόγο αυτό, η Αρχή έχει επιπλέον προβεί σε σχετική ανάθεση σε Ορκωτούς Λογιστές.

Συγκεκριμένα, η Αρχή ελέγχει τις αναφερόμενες από τους Διαχειριστές δαπάνες, προκειμένου να αξιολογήσει το αν συνδέονται αιτιωδώς με την άσκηση της **μονοπωλιακής** δραστηριότητάς τους ή εξυπηρετούν άλλες δραστηριότητες εξωενεργειακές- στις οποίες επιδίδονται ή, ενδεχομένως, άλλους σκοπούς (π.χ. διαφημιστική προβολή κλπ.). Περαιτέρω, η ΡΑΕ εξετάζει σε βάθος τα προτεινόμενα από τους Διαχειριστές έργα ανάπτυξης του Συστήματος/Δικτύου, κατά τη διαδικασία της υποβολής τους, προκειμένου να διαπιστωθεί ο βαθμός της αναγκαιότητάς τους και η σύνδεσή τους με την άντληση πραγματικών ωφελειών για το σύνολο των καταναλωτών. Ομοίως, η Αρχή κρίνει και την πρόοδο στην υλοποίηση των εγκεκριμένων έργων ανάπτυξης του Συστήματος/Δικτύου, επιβάλλοντας - όταν στοιχειοθετούνται οι εκ του Νόμου προϋποθέσεις / πρόστιμα- ώστε να μην ματαιώνονται οι επιδιωκόμενοι σκοποί.

Σημειώνεται ότι η ΡΑΕ, έχοντας ως γνώμονα την αποφυγή αιφνίδιων και σημαντικών διακυμάνσεων του ύψους των ρυθμιζόμενων χρεώσεων, μεριμνά σε διαρκή βάση για την εξομάλυνση των όποιων αυξήσεων και την εν γένει σταθερότητα των τιμολογίων. Ενδεικτικά αναφέρονται οι Αποφάσεις ΡΑΕ 1654/2020 για τη διατήρηση στα ίδια επίπεδα της Χρέωσης Βάσης – ΕΤΜΕΑΡ, 1248/2019, 1515/2020 και 632/2021 για τον ΔΕΔΔΗΕ όσον αφορά στην επιμήκυνση της περιόδου απόδοσης των υποανακτήσεων, καθώς και η Απόφαση 492/2021 για τον ΑΔΜΗΕ όσον αφορά στη μη αποδοχή της εισήγησης του Διαχειριστή σχετικά με την πλήρη ανάκτηση του Απαιτούμενου Εσόδου 2021 μέσω αναπροσαρμοσμένων (αυξημένων) μοναδιαίων χρεώσεων σε διάστημα πέντε μηνών. Συνεπώς, η ΡΑΕ, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της κατά τα άρθρα 14, 15 και 140 του ν. 4001/2011, σταθμίζει τα προβαλλόμενα από τα μονοπώλια (Διαχειριστές) αναπτυξιακά σχέδια και οικονομικές αξιώσεις με το συμφέρον των καταναλωτών σε εύλογες και σταθερές χρεώσεις, επιδιώκοντας την ισόρροπη ικανοποίηση, η οποία είναι αναγκαία και για τη ρευστότητα και την εύρυθμη λειτουργία των ενεργειακών αγορών σε μεσοπρόθεσμο πλάνο.

(β) Επί των «Χρεώσεων Προμήθειας»

Οι τιμές στη λιανική αγορά αναπόδραστα ακολουθούν τις τιμές που διαμορφώνονται στην χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, δεδομένης της απελευθέρωσης των τιμολογίων, ήτοι της διαμόρφωσής τους από τους Προμηθευτές σύμφωνα με τις επιχειρηματικές αποφάσεις.

Εποπτεία της χονδρεμπορικής αγοράς

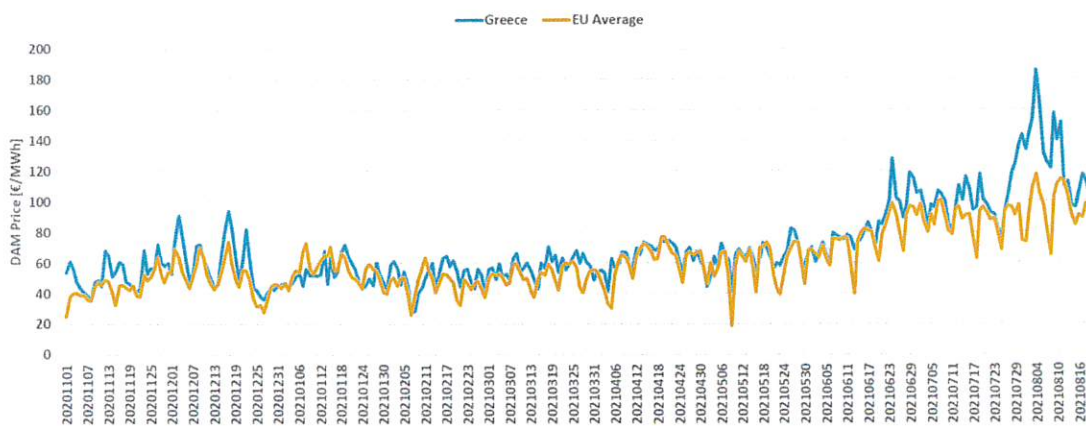
Η Αρχή έχει θέσει ως έναν από τους πλέον βασικούς της στόχους την παρακολούθηση της χονδρεμπορικής αγοράς. Ειδικότερα από την έναρξη λειτουργίας του πλαισίου Μοντέλου Στόχου (Target Model), η Αρχή διεξάγει συνεχή και λεπτομερή παρακολούθηση των νέων Αγορών. Καθοριστική παράμετρος για την αποτελεσματική παρακολούθηση της χονδρεμπορικής αγοράς είναι η αποδοτική συλλογή δεδομένων και προς τούτο η Αρχή αντλεί διαρκώς στοιχεία τόσο από το Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας (ΕΧΕ Α.Ε.) που λειτουργεί την Ενδοημερήσια Αγορά και την Αγορά Επόμενης Ημέρας, όσο και από την ΑΔΜΗΕ Α.Ε. ως λειτουργό της Αγοράς Εξισορρόπησης. Βρίσκεται δε στο τελικό στάδιο

περαιτέρω αυτοματοποίησης της λήψης δεδομένων σε συνεχή βάση, προκειμένου να τα επεξεργάζεται πρωτογενώς, να διαμορφώνει και να παρακολουθεί δείκτες βάσει των εγγενών χαρακτηριστικών της ελληνικής αγοράς ενέργειας, καθώς και δείκτες που προβλέπονται από τη διεθνή βιβλιογραφία, ώστε να εντοπίζει έγκαιρα τυχόν φαινόμενα καταχρηστικής συμπεριφοράς και να παρεμβαίνει στοχευμένα με τον πλέον προσηκόντα τρόπο.

Συναφώς σας παραπέμπουμε στην Απόφαση ΡΑΕ 1491/2020 (ΦΕΚ Β' 2100/2021) με θέμα «*Σχετικά με την αυτοματοποίηση της συλλογής και την τυποποίηση ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ των Διαχειριστών των Αγορών Ηλεκτρικής Ενέργειας και της ΡΑΕ, με τη χρήση διαδικασιών ψηφιακής διαλειτουργικότητας, στο πλαίσιο της παρακολούθησης της εύρυθμης λειτουργίας της Αγοράς υπό όρους υγιούς ανταγωνισμού, καθώς και της εποπτείας των Συμμετεχόντων*», καθώς επίσης και στην από 06.10.2020 Δημόσια Διαβούλευση της Αρχής σχετικά με τον σχεδιασμό του Μηχανισμού Παρακολούθησης και Εποπτείας των Ενεργειακών Αγορών

Επίσης, αξίζει να σημειωθεί πως η Αρχή βρίσκεται σε στενή επικοινωνία και συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τον ACER και τις υπόλοιπες Ρυθμιστικές Αρχές της Ευρώπης, οι οποίες έχουν εφαρμόσει το Μοντέλο Στόχο σε προγενέστερο χρόνο, προκειμένου η Αρχή να αντλήσει τις βέλτιστες πρακτικές αναφορικά με την Παρακολούθηση και Εποπτεία των Αγορών.

Όσον αφορά στις τιμές που διαμορφώνονται στην χονδρεμπορική αγορά μετά την έναρξη εφαρμογής του Target Model και ιδίως μετά τη σύζευξη με την προημερήσια αγορά της Ιταλίας καθώς και της Βουλγαρίας, σημειώνουμε – πλην περιπτώσεων ακραίων φαινομένων – τη σύγκλιση που έχει επέλθει στη μέση τιμή της αγοράς με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι η αύξηση της διεθνούς τιμής φυσικού αερίου και η έκρηξη στις τιμές CO₂ που σημειώνεται το τελευταίο διάστημα δικαιολογούν -τουλάχιστον ως έναν βαθμό- την αύξηση της μέσης τιμής της χονδρεμπορικής αγοράς. Όπως είναι εμφανές από το παρακάτω διάγραμμα, η διακύμανση των τιμών της Ελληνικής αγοράς (μέση τιμή Αγοράς Επόμενης Ημέρας) ακολουθεί στενά τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, με εξαίρεση την περίοδο καύσωνα και πυρκαγιών, οπότε οι αυξημένες τιμές στην Ελλάδα αντανακλούσαν τη στενότητα ισχύος.

Σε κάθε περίπτωση, η ΡΑΕ παρακολουθεί στενά την εξέλιξη των τιμών και ήδη έχει συγκαλέσει συναντήσεις με όλους τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας, ελέγχοντας την συμπεριφορά τους στην εν λόγω αγορά. Σε συνέχεια της εξέτασης από την Αρχή των στοιχείων των Ηλεκτροπαραγωγών, καθώς και των απόψεων της ΕΧΕ και του ΑΔΜΗΕ, θα αξιολογηθεί η σκοπιμότητα περαιτέρω ενδεδειγμένων διερευνήσεων.

Επιπρόσθετα, η ΡΑΕ διερευνά και τη διαμόρφωση των τιμών στην Αγορά Εξισορρόπησης, εξετάζοντας την τυχόν ευθύνη όλων των Συμμετεχόντων, περιλαμβανομένου του Διαχειριστή (βλ. σχετικώς Απόφαση ΡΑΕ 54/2021).

Ωστόσο, δεν μπορούμε εκ προοιμίου να εξαγάγουμε συμπεράσματα για «φαινόμενα αισχροκέρδειας» ή αλλοιώσεις του ανταγωνισμού.

Εποπτεία της αγοράς λιανικής

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της για την παρακολούθηση και εποπτεία της αγοράς ενέργειας (άρθρα 22 και 3 παρ. 4 Ν. 4001/2011), τον έλεγχο σχετικά με τον τρόπο άσκησης από τους Προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεών τους εκ του κείμενου πλαισίου (άρθρο 13 παρ. 3 Ν. 4001/2011) αλλά και την προστασία των Καταναλωτών (άρθρα 24, 46-51 Ν. 4001/2011), έχει ως προτεραιότητα την αποτελεσματική ρύθμιση της λιανικής αγοράς, προκειμένου η εύρυθμη λειτουργία της υπό συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού να παράσχει στους καταναλωτές τα οφέλη που εγγυάται η απελευθερωμένη ενιαία ευρωπαϊκή αγορά ενέργειας. Στο ίδιο πλαίσιο, η ΡΑΕ διασφαλίζει την προσήκουσα τήρηση από τους Προμηθευτές των οριζόμενων στον Κώδικα Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας.

Η θεσπιζόμενη με την Οδηγία 2009/72 αρχή της διαφάνειας έχει ενσωματωθεί στο ελληνικό δίκαιο, μέσω της διάταξης του άρθρου 49 του ν. 4001/2011 αλλά και των διατάξεων του Κώδικα Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας, ως «γενική αρχή του δικαίου του καταναλωτή ηλεκτρικής ενέργειας», η οποία διαπνέει συνολικά τη συμβατική σχέση Προμηθευτών-Πελατών. Η εν λόγω αρχή συνδέεται άρρηκτα, αφενός με την απλότητα στην παροχή της

πληροφόρησης, αφετέρου με την ευχερή κατανόηση του καταναλωτή σχετικά ιδίως με τους όρους τιμολόγησης τους.

Βάσει των αρχών της διαφάνειας, της προσβασιμότητας στις πληροφορίες και της ανεξαρτησίας στην ενημέρωση, που κατοχυρώνουν οι προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι καταναλωτές πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν τους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, βάσει στοιχείων για τις διαθέσιμες υπηρεσίες και τα προσφερόμενα τιμολόγια, με τρόπο ώστε να μπορούν να κάνουν τις καλύτερες δυνατές επιλογές για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών τους. Αυτονόητο είναι ότι η ως άνω παροχή στοιχείων οφείλει να είναι πλήρης, ακριβής και ευχερώς κατανοητή ώστε η σχετική πληροφόρηση να επιτυγχάνει τον σκοπό που εγγενώς υπηρετεί, ήτοι την αποτελεσματική άσκηση από τους καταναλωτές των δικαιωμάτων που τους εγγυάται το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο.

Συναφώς σημειώνεται ότι η δυσχέρεια στην κατανόηση του τρόπου τιμολόγησης από τους καταναλωτές εντοπίζεται ως επί το πλείστον στο γεγονός ότι η πλειονότητα των προμηθευτών προσφέρει τιμολόγια τα οποία εμπεριέχουν και μεταβαλλόμενο τμήμα μέσω μηχανισμών αναπροσαρμογής («τιμολόγιο κυμαινόμενης χρέωσης»). Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι καταναλωτές να μην αντιλαμβάνονται – όταν υπογράφουν σύμβαση με έναν προμηθευτή - ότι η προσφερόμενη χρέωση προμήθειας υπόκειται σε συνεχή αναδιαμόρφωση, βάσει της διαρκούς εξέλιξης των μεγεθών της αγοράς. Περαιτέρω, οι εν λόγω καταναλωτές δεν είναι σε θέση να γνωρίζουν τον βαθμό της έκθεσής τους στις τιμές της χονδρεμπορικής αγοράς, καθώς δεν προκύπτει να υφίσταται μέριμα για την πλήρη, αντικειμενική και ακριβή ενημέρωσή τους περί της συνήθους διακύμανσης των τιμών και των συναφών κινδύνων.

Η ΡΑΕ, βασιζόμενη στο αναφαίρετο δικαίωμα των καταναλωτών και διαβλέποντας την αυξημένη ανησυχία των καταναλωτών, προέβη στην έκδοση Κατευθυντήριων Οδηγιών για τη διαφάνεια και την επαληθευσιμότητα των χρεώσεων στο ανταγωνιστικό σκέλος των τιμολογίων Χαμηλής Τάσης, με την Απόφαση ΡΑΕ 409/2020, με θέμα: **«Κατευθυντήριες Οδηγίες για τη διαφάνεια και την επαληθευσιμότητα των χρεώσεων στο ανταγωνιστικό σκέλος των τιμολογίων ΧΤ»** (ΦΕΚ Β' 1364/14.04.2020).

Όπως αναπτύσσεται και στο σκεπτικό της εν λόγω Απόφασης της Αρχής: *«Επειδή, η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας έχει γίνει αποδέκτης σημαντικού αριθμού αναφορών από καταναλωτές που διαμαρτύρονται σχετικά με τον τρόπο διαμόρφωσης και εφαρμογής των τιμολογίων προμήθειας, επικαλούμενοι την αδυναμία κατανόησης της σχετικής μεθοδολογίας και, ενίοτε, την παραπλάνησή τους ως προς το πραγματικό κόστος που συνεπάγεται η από μέρους τους κατανάλωση ενέργειας. Η συχνότητα των εν λόγω αναφορών καταδεικνύει ότι η πλειονότητα των καταναλωτών αντιμετωπίζει σημαντικές δυσχέρειες ως προς τη δυνατότητα να κατανοήσει και να συγκρίνει τις προσφορές των Προμηθευτών, ώστε να προβεί στην πλέον συμφέρουσα ενημερωμένη επιλογή.*

Το εν λόγω φαινόμενο της αυξανόμενης σύγχυσης των καταναλωτών και της αδυναμίας τους να προβαίνουν σε συνειδητές επιλογές ενδέχεται να αποθαρρύνει εν τέλει τους καταναλωτές από την άσκηση του δικαιώματος για επιλογή ή/και αλλαγή Προμηθευτή. Η εν λόγω εντεινόμενη αμφιβολία ή δυσπιστία των Καταναλωτών προς τους Προμηθευτές και τις υπηρεσίες τους δύνανται να θέσει σε κίνδυνο την εν γένει απελευθέρωση της ελληνικής αγοράς προμήθειας.».

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Απόφαση της Αρχής:

- i. **Κάθε Προμηθευτής πρέπει να παρέχει**, για κάθε κατηγορία Μικρών Πελατών του στη Χαμηλή Τάση (οικιακοί και μικρές επιχειρήσεις, βάσει των ορισμών της Οδηγίας), **τουλάχιστον ένα σταθερό τιμολόγιο**, απαλλαγμένο από ρήτρες αναπροσαρμογής των χρεώσεων (π.χ. Ρήτρα Οριακής Τιμής Συστήματος, Ρήτρα CO₂), προκειμένου για την προστασία των δικαιωμάτων των καταναλωτών που δεν επιθυμούν την ανάληψη κινδύνου. Η ύπαρξη ενός σταθερού τιμολογίου εξασφαλίζει την προστασία των καταναλωτών που δεν επιθυμούν ή δεν έχουν την απαραίτητη εξοικείωση ώστε να αναγνωρίζουν και να αξιολογούν το ρίσκο της έκθεσής τους στον κίνδυνο τιμών της αγοράς, που τους μετακυλίεται από τον Προμηθευτή τους. Το σταθερό κατά τα ανωτέρω τιμολόγιο διαμορφώνεται ελεύθερα από τον Προμηθευτή, με βάση τις αρχές της κοστοστρέφειας, της διαφάνειας, της απλότητας, της ίσης μεταχείρισης και της προστασίας των δικαιωμάτων όλων των καταναλωτών.
- ii. Συστήνεται τυποποίηση των ρητρών αναπροσαρμογής στη βάση ενός και μόνο μεγέθους της αγοράς ενέργειας με κατ' ελάχιστο ορισμένα χαρακτηριστικά. Η σύσταση αυτή δεν επιδιώκει να περιορίσει την οικονομική δραστηριότητα των εταιρειών προμήθειας, αλλά να καταστήσει διαφανείς και πιο κατανοητούς τους όποιους μηχανισμούς αναπροσαρμογής τιμολογίου εφαρμόζονται. Για το λόγο αυτό άλλωστε, κάθε συντελεστής της προτεινόμενης τυποποίησης ρητά αναφέρεται ότι «επιλέγεται ελεύθερα από τον Προμηθευτή» και ο εκάστοτε μηχανισμός δύναται να μεταβάλλεται σύμφωνα με τις προβλέψεις του Κώδικα Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας σε Πελάτες, ως στοιχείο του τιμολογίου. Δίδεται, ωστόσο, έμφαση στην ονομασία και τον τρόπο ενεργοποίησης των ρητρών ώστε να παρέχεται η μέγιστη διαφάνεια στους καταναλωτές.

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι, όσον αφορά στα σταθερά τιμολόγια, προφανώς αυτά δεν αντανακλούν σε βραχυχρόνια βάση τις διακυμάνσεις των τιμών της χονδρεμπορικής αγοράς, αλλά την εκτίμηση του προμηθευτή για την μεσο-μακροπρόθεσμη εξέλιξή τους. Συνεπώς, στα τιμολόγια αυτά δεν αναμένεται μείωση ως συνέπεια απρόσμενων φαινομένων όπως η πανδημία. Αντίστοιχα, δεν ακολουθούν σε πρώτο χρόνο τις αυξήσεις που παρατηρούνται πρόσφατα στη χονδρεμπορική αγορά λόγω της αύξησης των διεθνών τιμών φυσικού αερίου και ρύπων (CO₂).

Όσον αφορά στα κυμαινόμενα τιμολόγια, ο καταναλωτής επιβαρύνεται μια συμφωνημένη χρέωση βάσης, ενώ οι λεγόμενες «ρήτρες» ενεργοποιούνται όταν η Τιμή Εκκαθάρισης της

Χονδρεμπορικής Αγοράς υπερβαίνει ένα εύρος τιμών που έχει ορίσει κάθε προμηθευτής. Όταν η Τιμή αυτή είναι χαμηλή, δεν υφίστανται επιβαρύνσεις και στη λιανική αγορά. Υπάρχει δε και η ακραία περίπτωση σε πολύ χαμηλές τιμές χονδρεμπορικής, οι καταναλωτές να πληρώνουν τιμή ακόμα και χαμηλότερη από την συμφωνημένη χρέωση βάσης.

Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι, βάσει του τρόπου διαμόρφωσης των τιμολογίων λιανικής, εάν είναι ορθή η εκτίμηση ότι «[προμηθευτές] πωλούν, τον Απρίλιο του 2020, ακόμη και τέσσερις (4) φορές πάνω από την χοντρική τιμή ενέργειας», αυτό δεν μπορεί παρά να ήταν συγκυριακό και για πολύ περιορισμένο αριθμό ημερών.

Σε συνέχεια της ως άνω απόφασης και λαμβάνοντας υπόψη τις εντεινόμενες διαμαρτυρίες των καταναλωτών που αντιμετωπίζουν σημαντική επαύξηση του ενεργειακού τους κόστους, η Αρχή έθεσε ήδη σε δημόσια διαβούλευση¹ τις προτάσεις της για την περαιτέρω ενίσχυση της διαφάνειας όσον αφορά στις ρήτρες των τιμολογίων προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας. Στηριζόμενη σε ενδελεχή ανάλυση των στοιχείων που καταθέτουν οι προμηθευτές στη βάση δεδομένων για το Εργαλείο Σύγκρισης Τιμών, προτείνεται, επί παραδείγματι, η διακύμανση του τιμολογίου λόγω ενεργοποίησης της ρήτρας να μην υπερβαίνει ένα εύρος που προκαθορίζει και επικοινωνεί στον πελάτη ο κάθε Προμηθευτής. Στόχος του μέτρου αυτού είναι οι καταναλωτές να γνωρίζουν εκ των προτέρων τη μέγιστη τιμή που δύνανται να πληρώσουν, αλλά και οι προμηθευτές να αποτυπώνουν ορθότερα στη σταθερή χρέωση την τιμολόγησή τους.

Συγκεκριμένα, η Αρχή, συνεκτιμώντας την ανάγκη εναρμόνισης του εθνικού πλαισίου, σε ό,τι αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των καταναλωτών, με όσα δεσμευτικά καθορίζονται στη νέα Οδηγία 2019/944, και την παρούσα κατάσταση στη λιανική αγορά, όπως αυτή αναδύεται μέσω της εφαρμογής του Εργαλείου Σύγκρισης Τιμών της ΡΑΕ αλλά και της σημαντικά αυξητικής τάσης στην υποβολή παραπόνων, αναφορών και καταγγελιών ηλεκτρικής ενέργειας από καταναλωτές προς τη ΡΑΕ, αναλαμβάνει την πρωτοβουλία της ενδελεχούς επισκόπησης των εφαρμοζόμενων πρακτικών στη βάση της δημόσιας διαβούλευσης αλλά και των βέλτιστων παραδειγμάτων σε ενωσιακό επίπεδο.

Ακολούθως, η Αρχή θα εφαρμόσει ή, αναλόγως, θα γνωμοδοτήσει για τις αναγκαίες τροποποιήσεις του κείμενου πλαισίου (ν. 4001/2011, Κώδικας Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας, Απόφαση ΡΑΕ 409/2020).

Επιγραμματικά, οι προτάσεις της Αρχής έχουν ως εξής:

- Παροχή κυμαινόμενων τιμολογίων με ευκρινές όριο προσαύξησης της Χρέωσης Προμήθειας
- Κατάργηση του παγίου (ή κάθε άλλης παρεμφερούς επιβάρυνσης) σε όλους τους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος.

¹ <https://www.rae.gr/2021/08/05/δημοσια-διαβουλευση-της-ραε-σχετικά-μ/>

- Καθορισμός του τρόπου ειδοποίησης των καταναλωτών για την τροποποίηση της τιμολογιακής πολιτικής (π.χ. επιβολή ή τροποποίηση Ρήτρας Αναπροσαρμογής)
- Επιτρεπτή η «ρήτρα αποχώρηση» (switching fee / termination fee) μόνο σε τιμολόγια σταθερής τιμής και ορισμένου χρόνου. Απαγόρευση της επιβολής χρέωσης στους καταναλωτές με κυμαινόμενα τιμολόγια.
- Δωρεάν λήψη λογαριασμού κατανάλωσης, ανεξαρτήτως της επιλογής από τον καταναλωτή διαδικασίας αποστολής του (έγχαρτος ή ηλεκτρονικός λογαριασμός)

Συναφές προς τα ανωτέρω θέμα, αποτελεί η τήρηση από τους Προμηθευτές των υποχρεώσεων που ορίζει ο Κώδικας Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΚΠΗΕ) όσον αφορά στην προσήκουσα ενημέρωση των καταναλωτών πριν από οποιαδήποτε μεταβολή των συμβατικών όρων. Το εν λόγω ζήτημα δεν πρέπει να υποβαθμίζεται ως «διαδικαστική λεπτομέρεια». Αντιθέτως, η πρόβλεψη τόσο από το ενωσιακό όσο και από το εθνικό δίκαιο ελάχιστου χρονικού διαστήματος και υποχρέωσης ατομικής ειδοποίησης αποσκοπεί ακριβώς στη διασφάλιση της δυνατότητας του καταναλωτή να επανεξετάσει την προκύπτουσα αναπροσαρμογή του ενεργειακού του κόστους και, αναλόγως, να προβεί σε διαφορετικές επιλογές τιμολογίων ή/και προμηθευτή. Για το λόγο αυτό, η ΡΑΕ σταθερά αναγνωρίζει τη σημασία της ειδοποίησης των Πελατών, με τον ενδεδειγμένο και αποτελεσματικό τρόπο, τουλάχιστον εξήντα (60) μέρες πριν από οποιαδήποτε τροποποίηση, ώστε να μην άγονται ακουσίως σε τιμολόγια που δύνανται να θεωρηθούν ως επαχθή ή μη αρμόζοντα προς τις ανάγκες τους.

Εργαλείο Σύγκρισης Τιμών Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας και Φυσικού Αερίου

Με βάση τα παραπάνω η ΡΑΕ, έχοντας πάντα ως γνώμονα την προστασία των Καταναλωτών, συμπεριλαμβανομένων και των ευάλωτων, σχεδίασε και ανέπτυξε ένα Εργαλείο Σύγκρισης Τιμών στον τομέα Ηλεκτρικής Ενέργειας και Φυσικού Αερίου, με στόχο να αποτυπώνει και να συγκρίνει, με τον πληρέστερο δυνατό τρόπο, βάσει των αρχών της διαφάνειας, της προσβασιμότητας στις πληροφορίες και της ανεξαρτησίας στην ενημέρωση, το συνολικό κόστος του ανταγωνιστικού σκέλους των προσφερόμενων τιμολογίων, και να υπολογίζει και το κόστος των ρυθμιζόμενων χρεώσεων που συναρτώνται με την κατανάλωση ενέργειας.

Στη βάση δεδομένων του υπάρχουν τουλάχιστον καταχωρημένα 387 προϊόντα, εκ των οποίων τα 112 είναι προϊόντα προμηθευτών για οικιακά και εμπορικά τιμολόγια φυσικού αερίου και τα 275 προϊόντα προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας για οικιακούς πελάτες και επιχειρήσεις με παροχές που δεν ξεπερνούν τα 25 kVA σε εγκατεστημένη ισχύ. Το Εργαλείο Σύγκρισης Τιμών τέθηκε επιτυχώς στη διάθεση των πολιτών στις 09 Δεκεμβρίου του 2020, και από τότε μετρά 39.600 μοναδικούς χρήστες. Οι τελευταίες εξελίξεις στην ενεργειακή αγορά έχουν ωθήσει όλο και περισσότερους καταναλωτές να κάνουν χρήση του εργαλείου Σύγκρισης Τιμών, βοηθώντας τους να στραφούν σε σωστές επιλογές (prosumer).

Η ΡΑΕ στοχεύει στη συνεχή βελτίωση της εφαρμογής και στον έλεγχο των στοιχείων που καταθέτουν με ευθύνη τους οι προμηθευτές.

Σχετικά με την έναρξη λειτουργίας του ψηφιακού εργαλείου διαχείρισης Παραπόνων Καταναλωτών (myRAE)

Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τον εντεινόμενο ανταγωνισμό των Προμηθευτών αλλά και την αυξανόμενη υποβολή παραπόνων από καταναλωτές που διαμαρτύρονται για αδυναμία κατανόησης ή/και παραπλάνησής τους ως προς τα προσφερόμενα τιμολόγια, προχώρησε στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση μιας ψηφιακής πλατφόρμας υποδοχής, διαχείρισης και εποπτείας παραπόνων, που απευθύνονται προς τους Προμηθευτές και Διαχειριστές Ηλεκτρικής Ενέργειας και Φυσικού Αερίου αντίστοιχα. Αρωγοί στην προσπάθεια αυτή στέκονται οι καταναλωτικές ενώσεις πολιτών Ε.Κ.ΠΟΙ.ΖΩ. και ΚΕ.Π.ΚΑ όπως και η ανεξάρτητη Αρχή του Συνηγόρου του Καταναλωτή (ΣτΚ) μέσω της αгаστικής συνεργασίας που έχει καλλιεργηθεί το τελευταίο διάστημα σε θέματα διαχείρισης παραπόνων των καταναλωτών.

Το εργαλείο διαχείρισης παραπόνων έχει δομηθεί με τρόπο τέτοιο, ώστε να προσφέρει στη ΡΑΕ τη δυνατότητα να αξιοποιεί πληθώρα στατιστικών (τόσο ποσοτικών όσο ποιοτικών) και δεικτών. Με αυτόν τον τρόπο θα είναι ευκολότερο για την Αρχή να εντοπίζει αστοχίες στην αγορά ενέργειας και να λαμβάνει κατάλληλα μέτρα βάσει των αρμοδιοτήτων της. Σε συνέχεια των ανωτέρω, υπογραμμίζουμε emphatically ότι η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας λειτουργεί πάντα με θεσμικό τρόπο, στη βάση του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου, με πνεύμα ανεξαρτησίας και προσήλωση στην άσκηση των αρμοδιοτήτων της για την εύρυθμη λειτουργία των αγορών, τον υγιή ανταγωνισμό και την προστασία των καταναλωτών.

Με τιμή,
Ο Πρόεδρος της ΡΑΕ

Αθήνα, 13/09/2021
ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΒΑΣΙΛΑΚΗ
Επικ. Καθ. Αθανάσιος Δαγούμας

